La sardana, el sexe i els nostres orígens

Autor: Eulàlia Casas
Data de publicació: 19-05-2016

L'Eulàlia Casas, després de llegir el llibre «La Sardana i la Religió de les Bruixes» d'en Jordi Bilbeny, fa una profunda reflexió sobre el veritable sentit que s'amaga rere la sardana. Creu que aquesta dansa és una manera de representar l'íntima unió entre els principis femení i masculí, una unió que ens entronca amb el nostre veritable Origen.

Abans que decideixis de seguir endavant amb la lectura d'aquest text, hauries de saber que no és un assaig antropològic, ni una investigació històrica. Tampoc és un estudi filosòfic o folclòric. En tot cas, llegeix el llibre d'en Jordi Bilbeny La sardana i la religió de les bruixes. Aquest llibre és una investigació sobre la sardana. M'ha encantat. M'ha agradat molt pel rigor i valentia del seu argument. Tot i així, el que aquí escriuré és autoreferenciat, és a dir, surt de dins meu. O dit d'una altra manera, són paraules inspirades per una Veritat que va més enllà del temps i l'espai. T'ho dic amb tota la humilitat de què sóc capaç. Sense arrogància i amb molt de respecte. I aquesta és la gràcia. És el profund valor que té cada paraula que escric, perquè la sardana tampoc no té ni temps ni espai. Més enllà de la identitat cultural, del bagatge històric, de la identificació amb una llengua o un patrimoni que ens dóna identitat com a poble i com a nació, hi ha un Univers per descobrir. Aquest Univers ens dóna dignitat com a humans. Dignitat de saber-nos fills d'una realitat transcendent i eterna, que atorga un sentit de pertinença que mai ningú podrà destruir. Aquesta és la profunda veritat que hi ha darrera la sardana. És el regal que amaga per qui el vulgui assaborir i sentir-se lliure sense necessitat de pidolar, lluitar ni reivindicar.

Jo, de petita, pensava que la sardana era avorrida. Envejava secretament danses molt més alegres i divertides d'altres indrets. No hi veia la gràcia, al fet d'agafar-se les mans i puntejar repetidament, rítmicament i de forma sostinguda. I tots alhora… Potser sí que hi havia un punt àlgid, més alegre…, però durava tan poc! Afortunadament, fer anys m'ha servit per alguna cosa més que per acumular arrugues: una es fa més sàvia. I quan busques significats profunds a l'existència, aquests arriben. I això és el que m'ha passat amb la sardana. De sobte, un dia, ho vaig veure clar. Com qui desperta d'un son molt profund. " La Sardana té un punt sexual impressionant! Com és que no ho havia vist fins ara? Com és

que no ho veu ningú?" --em deia tota fascinada. M'acabava d'enamorar, no només de la sardana, sinó del fet de ser catalana, molt més enllà de la llengua, la cultura, la història, les espardenyes i la barretina.

"Sexual?" No m'equivoco gaire si et dic que aquesta paraula ha creat algun tipus de reacció en tu. No és cert? Deixa que m'expliqui. Comencem a resignificar la paraula "sexe". I ho faré amb una pregunta personal. Per què estàs llegint aquestes paraules? Com has arribat fins aquí? Què fa que estiguis viu? Més enllà de les mil respostes que puguis donar, n'hi ha una que és l'origen de tot plegat: del fet que ara respiris, es a dir, que visquis. Un dia el teu pare i la teva mare es van unir en un acte (esperem que d'amor) per crear una vida: Tu. Llavors podem dir que el nostre origen ve del sexe. I si aquesta simple paraula ha estat tan maltractada i embrutida per segles i segles, el nostre origen també. No m'allargaré més en això, que donaria per a un llibre sencer. Per a simplificar-ho, podem dir que quan parlem de la paraula "sexe", estem parlant de Creativitat, de Vida. Sexe és energia (o vida). D'energia, n'hi ha una de sola i rep diferents noms. Quan puja al cor es diu Amor i quan s'eleva més amunt, és Consciència. És a dir, perquè hi hagi Vida (energia), és necessari, tant sí com no, un principi masculí i un principi femení que junts creïn una cosa nova. No és així? És molt necessari, doncs, donar el significat just a la paraula "sexe" o al nostre origen. Perquè, si no, passa el que passa. Busquem l'origen allà on no toca: en la llengua, les fronteres, la cultura, la història….I tot això, em sap greu recordar-t'ho, és efímer. Crea diferències i on hi ha diferència hi ha disputa i lluita per tenir la raó. No?

A aquestes alçades et preguntaràs que té a veure tot això amb la sardana. Deixa que continuï. Portem segles pensant que és una cosa i no es pot pretendre que en un parell de minuts canviï el paradigma. No creus?

Fixa-t'hi bé. Perquè puguem experimentar això que anomenem vida, Déu… --i si no t'agrada la paraula Déu, fes-ne servir, si us plau, una altra perquè quan parlo de Déu, parlo d'Unitat o Principi Creador--… Doncs com deia, Déu es val de la polaritat: el sol i la lluna, el dia i la nit, calor i fred, actiu i receptiu, racional i oníric, masculí i femení… Em segueixes? Sense la polaritat, la creació no és possible. Necessitem el parell d'opòsits per saber-nos vius. Anem una mica més enllà (o endins). Fixem-nos en l'anatomia humana. L'home té penis, que connecta amb el sentit lineal i actiu propi del principi masculí. En canvi, la dona té una vagina: la cova, l'espai buit i receptiu que connecta amb el principi femení. Masculí vol dir solar, actiu i lineal. Femení vol dir lunar, receptiu i circular. En altres paraules, l'home passa la vida i la dona la rep, la gesta i dóna llum. Aquest, resumit, és el cicle de la creació.

Ara visualitza la sardana. Una rotllana, un cercle, un espai buit…. Antigament, es ballava al voltant d'una torre, d'un arbre, d'un menhir… Ara, al mig de la rotllana s'hi posen les bosses i els abrics…. Aquests objectes representen el centre… Si no és molt demanar, utilitza el teu hemisferi dret, no tant l'esquerre: el racional. És la millor manera que et penetri aquesta informació. El cercle representa el principi femení, circular, receptiu, lunar. Mentre que el centre representa el principi masculí (el fal·lus) que dóna estructura i fertilitza perquè sigui concebuda la Vida. En definitiva, la sardana és la representació simbòlica de la unió sagrada del principi masculí i femení. La unió que crea vida i mostra el nostre Origen. La Unitat on masculí i femení es fusionen per transcendir la polaritat i recordar allò que, més enllà de l'aparent i il·lusòria polaritat, en realitat som.

I tot això, per què em serveix en relació a la sardana? Molt fàcil, per reconnectar-nos amb el nostre Origen. Per reconnectar-nos amb nosaltres mateixos, més enllà de la identificació amb una llengua, una cultura i una història que ens mantenen enfadats, frustrats i en constant lluita i reivindicació. Toca anar una mica més enllà si volem crear un nou paradigma per a l'existència. O dit clar i català, per si volem ser feliços. I quan parlo de felicitat no em refereixo a l'excés de "sucre" emocional o tenir sempre la raó. La història l'han escrita els vencedors i acostuma a ser un seguit de mentides narrades que donen una aparença de veritat a benefici dels que en un moment donat "van tenir la raó". Si volem saber realment la veritat darrera de la història que hem après i, el que es pitjor, ens hem cregut cegament, hem de ser valents i endinsar-nos en un territori desconegut, no trepitjat abans ni per poderosos ni per escribes ni per científics al servei del vencedor. Quin és el camí? Les històries que s'han transmès de boca a boca: els contes, les llegendes, les tradicions, els rituals, els símbols que encara són vius entre nosaltres i que tenen un significat real que ja és hora que sigui vist, reconegut i honorat. D'ençà que la Vida és vida i existeix l'home, aquest ha tingut molt profunda dins seu una set de transcendència, de saber que hi ha un Misteri que no es pot definir amb paraules i que des del principi dels temps és patrimoni de tots els homes. L'home s'ha valgut de símbols, de ritus, de poesia o de danses per apropar-se al Misteri i a l'Origen. Tots en venim i tots els compartim. L'home ha representat aquí a la terra una realitat escrita a les estrelles. D'entre aquests senyals del mapa dels astres que ens indiquen el camí de retorn a "casa", els catalans tenim la sardana.

La sardana, més enllà de ser una dansa catalana que dóna identitat, és meditació. I meditació vol dir silenciar la ment dels prejudicis, interpretacions, opinions i conceptes apresos a fi de deixar parlar l'ànima que sempre i d'una forma humil, discreta i poderosa ens diu a cau d'orella: "Per aquí, per aquí… No et perdis". I ens agafa de la mà amb bellesa i veritat per portar-nos cap al Misteri. La sardana és una dansa sagrada, representa aquí a la terra els moviments sagrats i primigenis de l'Univers. Els moviments bàsics de la creació. La unió en total harmonia del masculí i el femení. El

masculí i el femení són els principis que fan, junts, l'alquímia. Creen l'existència i representen la Unitat. Mitjançant la dansa conscient, l'ànima recorda l'Origen, el sentit de pertinença a una realitat transcendent i eterna, sempre viva, que no pot ser empetitida ni embrutida per cap dogma, ni per cap llei ni per cap guerra. Als ulls d'aquesta Unitat, la guerra i la lluita no hi tenen cabuda, perquè aquest Origen és compartit per tothom: rics i pobres; homes i dones; vençuts i vencedors… Dins d'aquesta Unitat, tot hi és inclòs. Res no hi és rebutjat. Tot hi és reconegut i necessari.

Imagina per uns instants que tots nosaltres ens agaféssim les mans en un cercle receptiu, obert, en el cercle que ens recorda el nostre principi femení intern. Imagina que, mentrestant, sentíssim el centre que sosté, amb la seva verticalitat, la terra i el cel i els traspassa la vida. Imagina que permetéssim que la xerrameca interna callés o que ens entreguéssim al ritme del tamborí que dóna presència (sabies que la percussió s'utilitza per a crear un estat de trànsit?). Imagina que ens deixéssim endur per la força d'aquest cercle, on les races, edats, creences, possessions o llengua són transcendides. O que recordéssim per uns instants l'Origen --un Origen que mai ningú podrà malbaratar, ni discutir perquè ve de dins, de molt endins-- i que des d'aquesta profunditat i autoreferència construíssim els pilars de la nostra dignitat i llibertat. Oi que no faria falta parlar ni cridar tant?

Ara i aquí dic això amb veu clara i el cap ben alt per qui tingui orelles per escoltar i el coratge per sentir-ho: la sardana és un regal. La sardana és una Veritat viva que ha perdurat pels segles dels segles. La sardana ens convida a reescriure la història de qui som de veritat i a alçar els ulls al cel i reconèixer que en certa manera venim de les estrelles. La sardana ens convida a abaixar el cap humilment cap a la terra i honorar l'Origen per a reconnectar-nos amb el cor i despertar el misteri. Recorda! Tots els cors bateguen amb el mateix pols i tots nosaltres sense excepció inhalem i exhalem el mateix alè.

Ballem junts?

Eulàlia Casas

Professora de ioga